

„Od arkusza do wstęgi – 220 lat maszyny papierniczej”

– wystawa w Muzeum Papiernictwa dostępna od 18 stycznia do 10 marca 2019 roku

18 stycznia 2019 roku udostępniamy wystawę poświęconą wynalazkowi szczególnemu dla rozwoju cywilizacji, uznawanemu za najważniejsze wydarzenie dla papiernictwa od opracowania w II w. n.e. techniki wyrobu papieru. Wynalazkiem tym była maszyna papiernicza skonstruowana w 1798 r. przez Nicholasa Louisa Roberta. Genialny francuski konstruktor 18 stycznia 1799 roku na swe urządzenie uzyskał patent. Naszą wystawę otwieramy zatem równo 220 lat po tym wydarzeniu.

Zmechanizowanie procesu wyrobu papieru pozwoliło znacząco zwiększyć dostępność tego produktu. O ile u schyłku XVIII wieku światowa produkcja była liczona zaledwie w tysiącach ton rocznie, to na początku XX wieku wytwarzano już 5 mln ton. Obecnie na świecie powstaje ok. 400 mln ton różnych odmian papieru, dzięki czemu jest on jednym z najbardziej dostępnych wytworów człowieka. Dziś statystyczny mieszkaniec świata rocznie zużywa ok. 55 kg tego produktu, a przed wynalezieniem maszyny papierniczej ilość tę szacowano na kilka arkuszy, przy czym znaczna część ówczesnej populacji nigdy nie miała kontaktu z papierem.

Muzeum Papiernictwa popularyzując wiedzę o historii papieru, maszynową produkcję prezentuje na ekspozycjach od lat 70. XX w. W 1998 r., w dwusetną rocznicę wynalezienia maszyny papierniczej otwarto nową ekspozycję poświęconą maszynowej technice wyrobu papieru. Wystawa ta po niewielkich modyfikacjach udostępniana jest do dziś.

Obecnie temat maszynowej produkcji przedstawiamy na wystawie czasowej, która dzięki naszemu partnerowi, firmie PMPoland S.A. z Jeleniej Góry, została wzbogacona o wątki związane ze konstruowaniem i eksploatacją nowoczesnych urządzeń wytwarzających papier. Współpracę przy projekcie z jeleniogórką firmą uznajemy za niezwykle cenną, gdyż PMPoland S.A. jest kontynuatorką założonej 165 lat temu przez Heinricha Füllnera fabryki maszyn papierniczych. Po drugiej wojnie światowej zakład reaktywowano jako Fabrykę Maszyn Papierniczych (Fampa), a w 1991 r. jej właścicielem stała się korporacja Beloit. Od 2000 r. firma działa pod obecną nazwą. Maszyny z podjeleniogórkich Cieplic, pracując w kilkudziesięciu krajach świata, przez dekady przyczyniały się do poprawy dostępności papieru.

Współpraca dusznickiej papierni z cieplickim producentem naszym papierniczym ma długą i wartą wspomnienia tradycję. W 1905 r. firma H. Füllner skonstruowała maszynę papierniczą, którą zainstalowano w dusznickim młynie papierniczym. Urządzenie to pozwoliło przedłużyć działalność papierni o ćwierć wieku. Niemal 100 lat później, w 2004 roku, w wyniku współpracy Muzeum Papiernictwa i firmy PMPoland powstał niezwykły album dokumentujący historię budowy maszyn papierniczych w Cieplicach. Dzięki uprzejmości jeleniogórkiej firmy muzealne zbiory powiększyły się o wiele eksponatów: albumy z projektami maszyn papierniczych, modele urządzeń papierniczych oraz fotografie maszyn wytwarzanych przez firmę Füllner. Skarby te będzie można obejrzeć na wystawie „Od arkusza do wstęgi”.

Autor wystawy: Marcin Wyszynski

Współpraca: Jan Bałchan, Krzysztof Jankowski, Maja Mejsner, Marek Motylewski, Marta Nowicka, Wioleta Piątkowska, Maciej Szymczyk

Dr hab. Maciej Szymczyk
Direktor Muzeum Papiernictwa

